

Dekorert

Den 8. mars 2012 ble professor Gunvor Semb overlevert ordensinsigniene og dekorert som Kommandør av Den Kongelige Norske St. Olavs Orden for sitt banebrytende arbeid for pasienter med leppe-, kjeve- ganespalte.

Fra Det kongelige slott kom leder av ordenskanselliet, kansellisjef Anders Flågen og holdt følgende tale:

«Gunvor Semb, mine damer og herrer. Det er med en stor grad av ærbødighet, jeg her i dag på oppdrag fra H.M. Kongen, skal overrekke bevisene på at Gunvor Semb er utnevnt i Den Kongelige Norske St. Olavs Orden.

La meg først si noen ord om ordenen og dets historie:

I Statsråd for Kongen 21. august 1847 i Christiania ble det fattet beslutning om innstiftelse av en Ridderorden og det ble forfattet en kongelig kunnngjøring som følger:

«Vi OSCAR, af Guds Naade, Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders; Gjøre Vitterlig:

Vi have fundet det tjenligt, i Henhold til Grundlovens § 23, herved at oprette en Kongelig Norsk Ridder-Orden, hvilken Vi, til Ihukommelse af den Konge, der i sin Tid befriede Norge fra fremmed Vælde, og maa ansees som Rigets anden Stifter samt som første Ordner af dets christelige Lovgivning, Have besluttet at kalde St. Olafs-Ordenen, og for hvilken Vi erklære Os som Herre og Stormester. Givet i Christiania den 21de August 184. Under Vor Haand og Rigets Segl. Oscar»

De regjerende monarker har gjennom tiden tilpasset ordenens statutter, således har H. M. Kongen den 15. januar 1997 bestemt at:

«Denne orden tildeles som belønning for utmerkede fortjenester av fedrelandet og menneskeheten.»

Professor Gunvor Semb, nydekorert som Kommandør av Den Kongelige Norske St. Olavs Orden.

St.Olavs Ordensråd ledes av regjeringsråd Nina Frisak. Dette rådet innstiller til utnevning i ordenen.

Innstillingen fremmes så for ordenens stormester, HM Kongen, som fattet endelig beslutning om tildeling.

Grunnlovens §23 bestemmer at «Kongen kan meddele Ordener til hvem han for godt befinner, til Belønning for udmærkede Fortjenester, der offentlig maa kundgjøres; men ei anden Rang og Titel, end den, ethvert Embede medfører.

Ordenen fritager Ingen for Statsborgernes fælles Pligter og Byrder, ei heller

medfører den fortrinlig Adgang til Statens Embeder.»

Så til dagens hovedperson:

Gunvor Semb er født 26. september 1946 og har sin embetseksamen fra Det odontologiske fakultet ved Universitetet i Oslo fra 1969.

Etter at Semb fullførte sin spesialistutdanning i kjeveortopedi ved Universitetet i Oslo i 1974 har hun vært engasjert i behandlingen av «spaltebarn» både ved klinisk og pedagogisk innsats. Hun samarbeidet de første årene med dosent Olav Bergland ved Bredtvet senter for logopedi og Rikshospitalets odontologiske klinikk for behandling av barn med spal-

ter, og hun ble leder for klinikken fra 1987. Hun hadde samtidig ansvar for undervisningen i behandlingen av barn med spalter ved Det odontologiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Fra 1995 har hun ledet tilsvarende kliniske og pedagogiske virksomhet ved University of Manchester, UK. Hun har ært professor II med ansvar for denne undervisningen ved Oslo-fakultetet fra 1996.

Gunvor Sembs undervisning i kjeveortopedisk behandling av barn med leppe/ganespalte har hatt betydning for en hel generasjon av kjeveortopedier i Norge og internasjonalt. Gunvor Semb var aktivt med i utviklingen av «Oslo-metoden», en kombinert kirurgisk og kjeveortopedisk behandlingsmetode som ga revolusjonerende resultater og gjorde det mulig for disse barna å få en tannstatus helt på linje med ikke-spaltebarn. Denne metoden er nå innført ved alle moderne spalteklinikker verden over.

Gunvor Semb har en forskningskarriere som står i en særstilling internasjonalt. Hun har i de siste årene vært koordinator og leder av SCANCLEFT, et multisenter forskningsprosjekt med deltagelse fra to sentre i fire land, og EUROCLEFT (multisenterprosjekt med deltagelse fra 15 nasjoner). Gunvor Sembs forskning er meget solid og omfattende, og hun nyter stor internasjonal anerkjennelse. Hun har vært med i styringsgruppen for 14 internasjonale forskningsprosjekter og har i den forbindelse mottatt betydelig ekstern finansiering fra bl.a. EU, WHO og institusjoner i USA og UK, noe som viser den tyngde disse forskningsprosjekter har hatt. Gunvor Semb har publisert 26 bøker/bok-kapitler og 74 artikler i internasjonale tidsskrift.

Gunvor Semb har vært gjesteprofessor ved Childrens Hospital, Los Angeles, vært medlem av 14 internasjonale komiteer, og har hatt flere oppdrag som forskningsrådgiver og konsulent. Hun

har vært en ettertraktet foredragsholder ved internasjonale spaltekongresser og har ved 120 anledninger vært invitert som foredragsholder i 37 ulike land og har holdt 37 andre foredrag internasjonalt.

Gunvor Semb har gjort en betydelig innsats for utvikling av kjeveortopedisk behandling på barn med spalter i land med små ressurser og ujevn kvalitet i denne behandlingen, spesielt i Sri Lanka og Brasil.

Gunvor Sembs faglige innsats setter henne i en særklasse innen norsk odontologi. Semb har vært en ildsjel i arbeidet med å forbedre behandlingen for «spaltebarn» i Norge – ved grundig dokumentasjon og klinisk og pedagogisk innsats. Samtidig har hun lagt til grunn norske erfaringer og resultater ved omfattende internasjonale multisenterstudier der hun har vært en ledende kraft. Hennes personlige innsats for å sikre deltagelse fra ledende internasjonale sentra i nettverksforskningen har vært av stor betydning. Disse strukturerte sammenlignende undersøkelsene har hatt sentral betydning i arbeidet med å utarbeide internasjonale retningslinjer for behandling av barn med leppe- kjeve- og ganespalter.

Gunvor Sembs personlige egenskaper, kombinert med en spesiell omsorg for disse barn, og en vitenskapelig etikk som må betegnes som forbilledlig, har gitt henne den internasjonale anerkjennelsen hun innehar. Hennes innsats for en utsatt gruppe barn har bidratt avgjørende i arbeidet med retningslinjer for å sikre optimal behandling – både i Norge og i mange andre land.

Forslaget om tildeling av St. Olavs Orden er fremsatt av Pål Brodin, Sylvia Meyenberg og Kim Alexander Tønseth.

Helsetilsynet og Fylkesmannen i Oslo og Akershus har anbefalt forslaget.

I St. Olavs Ordensråds møte den 5. desember 2011, anbefalte rådet å utnevne Gunvor Semb i Den Kongelige Norske St. Olavs Orden for hennes banebrytende innsats for behandling av barn med leppe, kjeve og ganespalte.

Anbefalingen ble stadfestet av H.M. Kongen samme dag.

Fra diplommet skal jeg få sitere:

«Vi Harald, Norges Konge gjør vitterlig at Vi under 5. desember 2011 har utnevnt Professor dr.odont. Gunvor Semb for hennes banebrytende innsats for behandling av barn med leppe,

Professor Gunvor Semb sammen med kongens utsendte, kansellisjef Anders Flågen..

kjeve og ganespalte til Kommandør av Den Kongelige Norske St Olavs Orden, av hvilken Vi selv er Stormester. Under vår hånd og St Olavs Ordens segl, Harald R»

På vegne av H. M. Kongen er det en ære for meg, å dekorere Gunvor Semb til Kommandør av Den Kongelige Norske St Olavs Orden.

Gratulerer med utnevnelsen!

Mange taler

Flågen ble etterfulgt av en rekke talere som ville hylle den nydekorerte kommandøren: Tidligere og nåværende samarbeidspartnere ved Rikshospitalet i Oslo og Bredtvedt kompetansesenter, kolleger ved Det odontologiske fakultet i Oslo, ektemann og kollega ved Universitetet i Manchester, med flere. Alle snakket om engasjement, faglig dyktighet, grundighet og nøysomhet – og ikke minst om varme og medmenneskelighet.

I sin tale til slutt takket Semb både familie, venner, kolleger og samarbeidspartnere, og rettet en spesiell takk til pasientene. De var representert ved

Slik dekorerer en Kommandør av Den Kongelige Norske St. Olavs Orden

lederen av Leppe- ganespalte Foreningen, Bjørn Terje Andersen.

I sin tale takket han Gunvor Semb for hennes sentrale rolle i at foreningen ble dannet i 1998, og for all hennes delta-

kelse i foreningens virksomhet, ikke minst som foredragsholder på flere landsmøter.

Ved 20-årsjubileet i 2008 var hun gjennom deltakelse i samtaler og diskusjoner medvirkende til at ideen om filmen «Synlig, annerledes sterk» ble skapt. Filmen var ferdig i 2011, og Semb nevnte den spesielt i sin takketale 8. mars.

Andersen på sin side takket spesielt for Gunvor Sembs engasjement, varme, aldri sviktende oppmerksomhet, kjærlighet og omsorg, til barn som er født med spalte.

– Til tross for at hun er mye ute, er vi i nær dialog – og hun stiller alltid opp. Hun skal også delta på vårt landsmøte 12. og 13. mai i år. Jeg setter utrolig stor pris på den varme støtten jeg som leder av foreningen føler at hun gir, sa Bjørn Terje Andersen.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi